

**INFOTEHNOLOOGIA
PROTSESSIDE HINDAMINE
Osa 1: Mõisted ja sõnastik**

**Information technology
Process assessment
Part 1: Concepts and vocabulary**

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard sisaldab rahvusvahelise standardi ISO/IEC 15504-1:2004 “Information technology – Process assessment – Part 1: Concepts and vocabulary” ingliskeelset teksti ja selle identset tõlget eesti keelde.

Rahvusvahelise standardi ISO/IEC 15504-1:2004 on tõlkinud Vello Hanson.

Standardi väljaandmist on toetanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on heaks kiitnud ja esitanud Eesti Standardikeskusele vastuvõtmiseks tehniline komitee EVS/TK 4 “Infotehnoloogia”.

Standard EVS-ISO/IEC 15504-1:2007 on avaldatud ja kinnitatud Eesti Standardikeskuse 05.02.2007. a käskkirjaga nr 19.

Standard on koostatud esmakordselt. Seoses selle avaldamisega kaotab kehtivuse Eesti standard EVS-ISO/IEC TR 15504-9:2003.

Standard EVS-ISO/IEC 15504-1:2007 jõustub teate avaldamisega EVS Teataja 2007. aasta märtsikuu numbris.

This standard consists of the Estonian translation of the English text of the International Standard ISO/IEC 15504-1:2004 “Information technology – Process assessment – Part 1: Concepts and vocabulary”. The International Standard ISO/IEC 15504-1:2004 has the status of an Estonian National Standard.

Standardite reprodutseerimis- ja levitamiseõigus kuulub Eesti Standardikeskusele

SISUKORD

EESSÕNA.....	IV
SISSEJUHATUS	V
1 KÄSITLUSALA.....	1
2 NORMATIIVVIITED	1
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED...2	
4 KONTSEPTSIOON.....	12
4.1 Üldist.....	12
4.1.1 Eesmärk ja kasu.....	12
4.1.2 Rakendusala	15
4.1.3 ISO/IEC 15504 komponendid...18	
4.1.4 Seos muude rahvusvaheliste standarditega	25
4.2 Hindamise raamstruktuur.....	26
4.2.1 Hindamisprotsessi kontekst	26
4.2.2 Hindamisnäitajad.....	29
4.3 Hindajate pädevus.....	30
4.4 Protsessi täiustamise kontekst.....	31
4.5 Protsessi suutvuse määramise kontekst.....	33
5 VASTAVUS.....	35
Lisa A (teatmelisa) Terminid ja määratlused liigitatult.....	36
A.1 Mudeli arhitektuuri terminid.....	36
A.2 Protsessi terminid	36
A.3 Mõõtmise raamstruktuuri terminid.....	36
A.4 Hindamisprotsessi terminid.....	37
A.5 Hindaja pädevuse terminid.....	38
A.6 Protsessi täiustamise terminid.....	38
A.7 Protsessi suutvuse määramise terminid.....	38

CONTENTS

FOREWORD.....	IV
INTRODUCTION.....	V
1 SCOPE.....	1
2 NORMATIVE REFERENCES.....	1
3 TERMS AND DEFINITIONS.....	2
4 CONCEPT.....	12
4.1 General.....	12
4.1.1 Purpose and benefits.....	12
4.1.2 Field of application.....	15
4.1.3 Components of ISO/IEC 15504.....	18
4.1.4 Relationship to other International Standards.....	25
4.2 The assessment framework.....	26
4.2.1 The context of assessment process.....	26
4.2.2 Assessment indicators.....	29
4.3 Competency of assessors	30
4.4 Process improvement context	31
4.5 Process capability determination context.....	33
5 CONFORMANCE	35
Annex A (informative) Classified terms and definitions.....	36
A.1 Model architecture terms.....	36
A.2 Process terms.....	36
A.3 Measurement framework terms....	36
A.4 Assessment process terms.....	37
A.5 Assessor terms.....	38
A.6 Process improvement terms.....	38
A.7 Process capability determination terms.....	38

EESSÕNA

ISO (Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon) ja IEC (Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon) moodustavad ülemaailmse standardimise spetsialiseeritud süsteemi. ISO ja IEC rahvuslikud liikmeskogud osalevad rahvusvaheliste standardite väljatöötamises tehniliste komiteede kaudu, mis on nendes organisatsioonides rajatud käsitlema tehnilise tegevuse eri valdkondi. ISO ja IEC tehnilised komiteed teevad koostööd mõlemale huvi pakkuvatel aladel. Selles töös osalevad käsikäes ISO ja IECga muud rahvusvahelised riiklikud ja mitte-riiklikud organisatsioonid. Infotehnoloogia valdkonnas on ISO ja IEC rajanud ühise tehnilise komitee ISO/IEC JTC 1.

Rahvusvahelised standardid kavandatakse vastavalt ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud reeglitele.

Ühise tehnilise komitee peamine ülesanne on koostada rahvusvahelisi standardeid. Ühises tehnilises komitees vastuvõetud rahvusvahelised standardikavandid saadetakse rahvuslikele kogudele hääletamiseks. Avaldamine rahvusvahelise standardina nõuab heakskiitu vähemalt 75% hääletanud rahvuslikelt kogudelt.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et mõned selle rahvusvahelise standardi elemendid võivad olla patendiõiguse objektiks. ISO ega IEC ei ole kohustatud mingeid või kõiki selliseid patendiõigusi välja selgitama.

ISO/IEC 15504-1 koostas ühise tehnilise komitee ISO/IEC JTC 1 (infotehnoloogia) alamkomitee SC 7 (tarkvara- ja süsteemitehnika).

See redaktsioon tühistab ja asendab

FOREWORD

ISO (the International Organization for Standardization) and IEC (the International Electrotechnical Commission) form the specialized system for worldwide standardization. National bodies that are members of ISO or IEC participate in the development of International Standards through technical committees established by the respective organization to deal with particular fields of technical activity. ISO and IEC technical committees collaborate in fields of mutual interest. Other international organizations, governmental and non-governmental, in liaison with ISO and IEC, also take part in the work. In the field of information technology, ISO and IEC have established a joint technical committee, ISO/IEC JTC 1.

International Standards are drafted in accordance with the rules given in the ISO/IEC Directives, Part 2.

The main task of the joint technical committee is to prepare International Standards. Draft International Standards adopted by the joint technical committee are circulated to national bodies for voting. Publication as an International Standard requires approval by at least 75% of the national bodies casting a vote.

Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. ISO and IEC shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights.

ISO/IEC 15504-1 was prepared by Joint Technical Committee ISO/IEC JTC 1, Information technology, Subcommittee SC 7, Software and system engineering.

This edition cancels and replaces

ISO/IEC TR 15504-1:1998 ja ISO/IEC TR 15504-9:1998, mis on tehniliselt ümber töötatud.

ISO/IEC 15504, üldpealkirjaga “Infotehnoloogia. Protsesside hindamine”, koosneb järgmistest osadest.

- Osa 1: Mõisted ja sõnavara
- Osa 2: Hindamise sooritamine
- Osa 3: Hindamise sooritamise juhised
- Osa 4: Protsesside täiustamiseks ja protsesside suutvuse määramiseks kasutamise juhised

Koostamisel on järgmine osa.

- Osa 5: Protsesside hindamise näidis-mudel

Kogu sari asendab dokumendid ISO/IEC TR 15504-1 kuni ISO/IEC TR 15504-9.

ISO/IEC TR 15504-1:1998 and ISO/IEC TR 15504-9:1998, which have been technically revised.

ISO/IEC 15504 consists of the following parts, under the general title Information technology – Process assessment:

- Part 1: Concepts and vocabulary
- Part 2: Performing an assessment
- Part 3: Guidance on performing an assessment
- Part 4: Guidance on use for process improvement and process capability determination

The following part is in preparation:

- Part 5: An exemplar Process Assessment Model

The complete series will replace ISO/IEC TR 15504-1 to ISO/IEC TR 15504-9.

SISSEJUHATUS

ISO/IEC 15504 see osa annab üldise sissejuhatuse protsesside hindamise mõistetes ja hindamisega seotud terminite sõnastiku.

ISO/IEC 15504-2 seab hindamise sooritamisele minimaalsed nõuded, mis tagavad hinnete kooskõla ja korratavuse. Need nõuded aitavad tagada seda, et hindamise tulem on vastuoludeta ning annab tõendeid hinnete põhjendamiseks ja nõuetekohasuse kontrollimiseks.

ISO/IEC 15504-3 annab juhiseid hindamise sooritamise nõuete tõlgendamiseks.

ISO/IEC 15504-4 piiritleb protsessi hindamise kui tegevuse, mida võib sooritada protsessi täiustamise ürituse ühe osana või suutvuse määramise metoodika ühe osana. Protsesside

INTRODUCTION

This part of ISO/IEC 15504 provides a general introduction to the concepts of process assessment and a glossary for assessment related terms.

ISO/IEC 15504-2 sets out the minimum requirements for performing an assessment that ensure consistency and repeatability of the ratings. The requirements help to ensure that the assessment output is self-consistent and provides evidence to substantiate the ratings and to verify compliance with the requirements.

ISO/IEC 15504-3 provides guidance for interpreting the requirements for performing an assessment.

ISO/IEC 15504-4 identifies process assessment as an activity that can be performed either as part of a process improvement initiative or as part of a capability determination approach. The

täiustamise eesmärk on tõsta pidevalt organisatsiooni toimivust ja tõhusust. Protsesside suutvuse määramise eesmärk on piiritleda vaatlusaluste protsesside tugevad küljed, nõrkused ja riskid teatava spetsifitseeritud nõude suhtes, arvestades kasutatavaid protsesse ja nende vastavust tegevusalasele vajadusele.

ISO/IEC 15504-5 sisaldab protsesside hindamise näidismudeli, mis põhineb ISO/IEC 12207 muudatuse 1 lisas F ja muudatuses 2 määratletud etalonprotsessimudelil. Hindamine sooritatakse kasutades standardile vastavat (vastavaid) protsesside hindamise mudelit (mudeleid), mis on seotud ühe või mitme standardile vastava etalonmudeliga.

purpose of process improvement is to continually improve the organization's effectiveness and efficiency. The purpose of process capability determination is to identify the strengths, weaknesses and risks of selected processes with respect to a particular specified requirement through the processes used and their alignment with the business need.

ISO/IEC 15504-5 contains an exemplar Process Assessment Model that is based upon the Process Reference Model defined in ISO/IEC 12207 Amd 1 Annex F and Amd 2. An assessment is carried out utilizing conformant Process Assessment Model(s) related to one or more conformant or compliant Process Reference Models.

INFOTEHNOLOOGIA. PROTSESSIDE HINDAMINE

Osa 1: Mõisted ja sõnavara

Information technology

Process assessment

Part 1: Concepts and vocabulary

Tõlgendamise erimeelsuste korral on kehtiv ingliskeelne tekst	In case of interpretation disputes the English text applies
---	---

1 KÄSITLUSALA

ISO/IEC 15504 see osa annab üldteavet protsesside hindamise mõistete kohta ning hindamise kasutamise kohta kahes kontekstis: protsesside täiustamisel ja protsesside suutvuse määramisel. Ta kirjeldab standardisarja osade seost ning annab juhiseid nende valimiseks ja kasutamiseks. Ta seletab ISO/IEC 15504 nõudeid ja nende kohaldatavust hindamiste sooritamisel.

Selle juhise lugejad peaksid tutvuma dokumendisarja terminoloogia ja struktuuriga ning seejärel toetuma sarja asjakohastele osadele, olenevalt kontekstist, milles need soovivatavad hindamist sooritada. Standardi ISO/IEC 15504 kasutamise üksikasjalikum kirjeldus on jaotises 4.

1 SCOPE

This part of ISO/IEC 15504 provides overall information on the concepts of process assessment and its use in the two contexts of process improvement and process capability determination. It describes how the parts of the suite fit together, and provides guidance for their selection and use. It explains the requirements contained within ISO/IEC 15504, and their applicability to performing assessments.

Readers of this guide should familiarize themselves with the terminology and structure of the document suite, and then reference the appropriate parts of the suite for the context in which they propose to conduct an assessment. A more detailed description of the use of ISO/IEC 15504 is given in clause 4.

2 NORMATIIVVIITED

Järgnevas viidatud dokumendid on käesoleva dokumendi rakendamisel mõödapääsmatud. Dateeritud viidete puhul kehtib ainult viidatud redaktsioon. Dateerimata viidete puhul kehtib viidatud dokumendi uusim redaktsioon (koos võimalike muudatustega)..

2 NORMATIVE REFERENCES

The following referenced documents are indispensable for the application of this document. For dated references, only the edition cited applies. For undated references, the latest edition of the referenced document (including any amendments) applies.

ISO 9000:2000 Kvaliteedihalduse süsteemid. Alused ja sõnavara

ISO/IEC 2382-1:1993 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 1. Põhiterminid

ISO/IEC 2382-20:1990 Infotehnoloogia. Sõnastik. Osa 20: Süsteemiarendus

ISO/IEC 12207:1995 Muudatus 1:2002, Muudatus 2:2004. Infotehnoloogia. Tarkvara elutsükli protsessid

ISO/IEC 15288:2002 Süsteemitehnika. Süsteemi elutsükli protsessid

ISO 9000:2000 Quality management systems – Fundamentals and vocabulary

ISO/IEC 2382-1:1993 Information technology – Vocabulary – Part 1: Fundamental terms

ISO/IEC 2382-20:1990 Information technology – Vocabulary – Part 20: System development

ISO/IEC 12207:1995 Amd 1:2002, Amd 2:2004. Information technology – Software life cycle processes

ISO/IEC 15288:2002 Systems engineering – System life cycle processes

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Selle dokumendi otstarbeks kehtivad standardite ISO 9000, ISO/IEC 2382-1, ISO/IEC 2382-20, ISO/IEC 12207 ja ISO/IEC 15288 terminid ja määratlused ning alljärgnev.

3.1

hankija

huvipool, kes hangib või soetab tarnijalt toodet või teenust[ISO/IEC 15288]

Märkus. Muud hankija kohta tavaliselt kasutatavad terminid on ostja, klient, soetaja. Hankija võib ühtlasi olla omanik, kasutaja või eksploatatsiooniorganisatsioon.

3.2

hinnangsuutvus

ühe või mitme asjassepuutuva, standardi ISO/IEC 15504 tingimustel sooritatud protsessihindamise tulem

3 TERMS AND DEFINITIONS

For the purposes of this document, the terms and definitions given in ISO 9000, ISO/IEC 2382-1, ISO/IEC 2382-20, ISO/IEC 12207 and ISO/IEC 15288 and the following apply.

3.1

acquirer

the stakeholder that acquires or procures a product or service from a supplier [ISO/IEC 15288]

NOTE Other terms commonly used for an acquirer are buyer, customer, purchaser. The acquirer may at the same time be the owner, user or operating organization.

3.2

assessed capability

the output of one or more relevant process assessments conducted in accordance with the provisions of ISO/IEC 15504